

KOTIČEK KRUHKOVIH

Avtorica besedila: Maja Sepaher

Ilustratoriki: Maja Sepaher, Sabina Colnar

Kmetijska šola GRM in biotehnična gimnazija Novo mesto

Prodajalna sendvičev Kotiček Kruhkovich je bila že od samega začetka v našem malem mestu zelo ugledna. Prijazen gospod po imenu Gorazd Kruhek je skupaj s svojo ženo Matejko sprva začel prodajati svoje odlične sendviče na tržnicah in sejmi. Dolgo časa je potreboval, da je prihranil dovolj denarja, da mu je uspelo kupiti majhno trgovinico na obrobju mesteca Velikih vetrov. Ko pa mu je to le uspelo, sta jo z ženo spremenila v prodajalno sendvičev po imenu Kotiček Kruhkovich.

Kotiček Kruhkovih je postala zelo priljubljena trgovinica za nakup malice in hitrih obrokov, zato Gorazd in Matejka nista imela težav s prodajo. Povpraševanje je bilo celo tako veliko, da sta le dve leti po odprtju prve trgovine poravnala že vse dolgove in lahko odprla še eno poslovalnico v središču mesta. Takrat sta tudi razširila ponudbo. Zdaj si poleg sendvičev lahko našel še razne solate (tako zelenjavne kot sadne), napitke in sladice. S tem pa so se začeli kopičiti tudi odpadki. Teh ni in ni bilo konca.

Največji problem je bila embalaža, v kateri so prišle surovine. Plastika, pločevina, papir ... Gorazd in Matejka pa nista bila nič kaj navdušena. Ne le, da so se odpadki nalagali pri smetnjakih za njihovimi trgovinicami, motilo ju je tudi to, da se popolnoma uporabne stvari niso reciklirale, ampak samo uničile.

"To tako več ne gre naprej!" se je nekega dne razjezil Gorazd. "Vse te smeti ne morejo romati v isti koš! Zagotovo se da papir in steklo še kako uporabiti. In vse te lesene gajbice in posode, v katerih prihajajo sadje in zelenjava - ne moremo jih kar metati stran. Iz njih moramo nekaj narediti." "Nad smetmi se jeziš! Ko bi vedel, koliko še povsem dobre hrane moram vsak večer vreči stran!" mu je očitajoče odvrnila Matejka. "Ne, ne, to tudi ni prav! Nič od tega ni prav," se je razburjeno strinjal Gorazd. "Kaj naj narediva?"

"Hrano, ki zvečer ostane, bi morala nekemu podariti - saj veš, nekemu, ki jo potrebuje," se je takoj spomnila Matejka. O tem ni razmišljala prvič in bila je nadvse vesela, da je tudi njen mož razmišljal enako. Če se oba zavedata problema, lahko naredita nekaj v smeri, da se to popravi! "Kaj pa brezdomci? V mestu jih je že ogromno. Zagotovo bi se razveselili brezplačne hrane," je po kratkem tuhtanju predlagal Gorazd.

"Da, odlična ideja!" Matejka ploskne z rokami. "In ko si prej omenil lesene zabojčke in ostalo - lahko jih uporabimo za razstavo izdelkov. Pa iz odpadnega papirja lahko zagotovo naredimo nov papir in škatlice, v katere bi pakirali naše izdelke."

"Nov papir!? Jaz tega ne znam," se je pritožil Gorazd. Matejka je zavila z očmi: "Saj se lahko naučiva! Ali pa prosiva za pomoč koga drugega. Ali se sosedova Anja ne ukvarja s takimi rečmi? Lahko nama ona pomaga."

"Ah, saj res! Jo boš ti prosila? Jaz bom pa ta čas pregledal, kaj vse lahko recikliramo! Ah, še sreča, da smo danes zaprti!"

In tako je Gorazd končal pogovor. Ves navdušen je odšel od doma in se odpravil proti svoji prvi trgovinici, ki mu je bila še kako v čast in ponos. Danes so bili zaprti zaradi državnega praznika, a že jutri bo v trgovinici kar mrgolelo strank. Danes ima čas, da začne delati na svoji novi nalogi - recikliranju odpadkov. Mogoče smetnjaki za prodajalno končno ne bodo več tako polni od jutri dalje, si misli in se odpravi v skladišče. Tu je najprej izbrskal vse, kar je bilo papirnatega in za v smeti. Kar hitro se je nabral kup papirja, pa še niti na polovici svojega iskanja ni bil.

Po okoli pol ure premetavanja škatel in ostale krame mu je zazvonil telefon. Bila je Matejka.

"Prosim?" se je oglasil in se naslonil ob bližnjo mizo.

"Gorazd, govorila sem z Anjo. Rekla je, da nama z veseljem pomaga."

"Odlično!"

"Sicer pravi, da je danes ne bo doma, jutri pa lahko pride do nas in pobere papir, ki ga želimo reciklirati. Mi naj le zberemo papir, drugo pa prepustimo njej. O namenu in velikostih embalaže za pakiranje pa se bomo morali podrobneje dogovoriti."

"No, to je pa lepo slišati. Res super, hvala ti, Matejka."

"Najmanjši problem," se je zasmejala in nato malo resnejše dodala: "Povej, si že kaj raziskal, kje bi lahko ob koncu dneva razdelili hrano brezdomcem?"

"Ne, nisem. Kaj meniš o tem, da bi se zvečer preprosto odpravili po mestu in jim na ulicah razdelili hrano? V nekajdneh se bo zagotovo razvedelo, da naj se zvečer zberejo v najinih trgovinich, da dobijo brezplačno hrano." "Ja, to imaš pa prav. Prvih nekaj dni bo mogoče nekaj več dela, potem pa bodo stvari že same stekle." Izmenjala sta si še nekaj besed, potem pa prekinila. Njun načrt se je začel odlično razvijati.

Naslednji dan se je v Kotičku Kruhkovich, kot je bilo obljubljeno, oglasila Anja in prevzela odpadni papir. Seveda je sledilo še nekaj sestankov, kjer so dorekli, koliko bodo Anji plačali za njeno pomoč, saj sta bila Kruhkova vendarle poštena človeka.

Razumela sta, da je Anja porabila veliko časa, truda in svoje ustvarjalnosti, da jima uresniči željo. Njeno delo je treba tudi pošteno plačati. Poleg tega je imela tudi ona nekaj odličnih idej, kako postati naravi prijazna trgovinica. Nekateri kozarce za vlaganje so porabili za okras in tako ustvarili še prijetnejše vzdušje. Steklovina in barvne žarnice, leseni in papirnati okraski so delali čudeže. Zaradi novega domačnega vzdušja so se tudi stranke še rajši zadržale v prodajalni. Dodali so tudi klopi za najbolj lačne stranke.

Gorazd se je zvečer, ko so trgovinico zaprli, odpravil razvažat ostalo hrano po mestu. Ustavil se ni le pri brezdomcih, ampak tudi pri družinah, za katere je vedel, da so na tesnem z denarjem in potrebujejo pomoč. "Nič ni narobe s tem, da ti kdo pomaga in podari hrano," je rad rekel, kadar se je kdo izmikal pomoči, ker mu je bilo nerodno. "Jutri pa pridi ob pol desetih zvečer v naš Kotiček, da boš sam prevzel kak paket hrane, prav?"

"Če že vztrajaš, no," se je glasil odgovor, ko so končno sprejeli ponujeno hrano. "Hvala. Ni običajno, da ti trgovina zastonj ponudi hrano!"

"Raje to, kot da se vrže stran," se je v odgovor zasmel Gorazd.

Tako je to potem bilo: odpadli papir je Anja predelala v material za pakiranje naročil; naredila pa je tudi jedilnike in kartice za cene iz recikliranega papirja. Osebe, ki so bile v finančni stiski, so lahko zvečer od pol desetih do pol enajstih prišle po hrano, ki je morebiti ostala tisti dan.

Ko se je novica razširila, ljudje kar niso mogli verjeti, koliko hrane zares ostane. več kilogramov kruha, raznih salam, sirov in ostalih sestavin za sendviče, pa sladice in piškoti, ki so jih vsako jutro sveže napekli. In četudi se je tu pa tam kdo zmrdoval nad tem, da Kotiček Kruhkovich daje zvečer hrano brezplačno brezdomcem in družinam v stiski, jih je večina idejo sprejela z odprtimi rokami. Leta so tekla, dobra praksa je postala tradicija. Kotiček Kruhkovich je najprej prevzel Gorazdov sin, nato pa ga je le-ta predal svojemu sinu oziroma Gorazdovemu vnuku Jaki. Le-ta se je že od malega navduševal nad vsem, kar je njihov kotiček ponujal. Takoj, ko je bilo mogoče, je začel v trgovinici tudi delati. Ko je prišel čas, da se njegov oče upokoji, se je ponudil, da prevzame podjetje. Ta mu ga je rade volje prepustil. Vedel je namreč, da ljubo trgovinoico predaja v dobre roke.

Prvo leto, ko je Kotiček Kruhkovich dobil novega lastnika, je preteklo brez posebnih sprememb. Jaka je posel vodil v enakem duhu, kot sta to delala njegov dedek in oče. Delil je mnenje svojih staršev in starih staršev, ki so zagovarjali zeleni način poslovanja.

Naredil je še korak naprej in začel kupovati material samo od podjetij, ki so se odločila, da pri pakiranju ne bo več uporabljal plastike. Tako le-te v trgovincah Kruhkovich nisi več videl. Nadomestila sta jo papir in les. Tudi hrano so še naprej zvečer podarjali osebam v stiski. Nekega dne je Jaka v roke prejel zaskrbljujoče pismo s sodišča. Nekdo je tožil Kotiček Kruhkovich, ker naj bi se zastrupil z njihovo hrano, ki so jo po pol deseti uri zvečer brezplačno delili. Jaka kar ni mogel verjeti. Vedel je, da tožba ne pomeni nič dobrega. Poklical je svojega odvetnika in mu razložil situacijo. Prosil je za pomoč.

Sledile so priprave na obrambo pred obsodbami, za katere je bil Jaka prepričan, da so lažne. A kaj, ko tega ni mogel povsem dokazati. Debata na sodišču je trajala dolgo časa. Vsaka stran je podala svoje argumente in dokaze. Razvil se je napet pogovor, Kotičku Kruhkovich pa ni kazalo nič dobrega. Na koncu je sodnik sklenil, da je za zastupitev res kriva hrana iz Jakove trgovinice. Jaka je dobil visoko denarno kazen, prepovedali pa so tudi podarjanje hrane. Tako se je Jaka ves poklapan vrnil domov. Potožil se je svoji zaročenki Anji, a kaj, ko ga ni mogla potolažiti. Dolgo sta se pogovarjala, a nista našla pametnih rešitev.

Potem pa se je nekega poznega večera, ko je Jaka pripravljaj večerjo, Anja domislila: "Kaj pa, če preuredimo kotiček v trgovini, kjer bi prodajali hrano od prejšnjih dni po zelo nizkih cenah? Na primer 5 centov za to ali ono hrano, ki se ni uspela prodati dan prej. To bi bilo še vedno bolje kot nič."

Jaka se je udaril po čelu in vzkliknil: "Ti si genij, Anja! Ne morem verjeti, da se tega nisem sam spomnil. To lahko naredimo, ja. Prepovedano nam jo je deliti zastonj, ne pa prodajati po znižanih cenah. Odlično si se spomnila, prav res!"

Ker je bilo že pozno, Jaka svojim sodelavcem ni tečnaril z Anjino idejo. Je bila pa to prva stvar, o kateri je govoril z vodjo marketinga naslednji dan. Ta se je z idejo strinjal in takoj so se lotili dela. Določili so prostor, v njem uredili police in po njih razstavili izdelke. Hrana ni bila več brezplačna, a cene izdelkov so bile več kot dostopne. Noben izdelek ni bil dražji od 50 centov, zato so se police v tem delu trgovinice hitro praznile. tako je torej Kotiček Kruhkovich na naravi prijazen način posloval še dolgo časa.

Konec

Avtorica besedila: Maja Sepaher

Ilustratorki: Maja Sepaher, Sabina Colnar

Program: Naravovarstveni tehnik

Razred: 4. e

Mentorica: Neva Vrečko Novak

Kmetijska šola GRM in biotehnična gimnazija Novo mesto

Ustvarjeno za natečaj projekta Hrana ni za tjavendan: Odnos do hrane skozi oči mladih.

